

МКОУ «Уздалросинская СОШ»

*Открытый урок
по родному языку
на тему:*

«Имя прилагательное»

*Провела:
Гераева Мадина
Магомедовна*

Гераева Мадина Магомедовна
МКОУ «Уздалросинская СОШ»

Тема : Прилагательное

Дарсилмурад:

- Прилагательнаял лексикиял, морфологиял, синтаксисиял г1аламатазул лъималазе бич1ч1и кьей.
- Хъвавул калам цебет1езабиялда т1ад х1алт1и.
- Тарбия кьейлзул замана.

Дарсил план

- ✓ Орг момент
- ✓ Араб дарс такрар гъаби
- ✓ Бицен
- ✓ Ц1ияб дарс
- ✓ Х1ухъбахъиялзул минут
- ✓ Дарс шула гъаби
- ✓ Дарсил х1асил
- ✓ Рокъобе х1алт1и
- ✓ Рефлексия

Дарсил ин

Рорхатал муг1рузда т1авап гъабулел,
Ц1умалги рижула дир т1алъиялда.
Бац1ц1адаб гъава ц1ан, иццул лъим гъекъон,
Къамарт1го г1ун руго гъанир г1олилал.

Щивав инсан гъанив сабурав вуго.
Сог1ал муг1рул г1адин, къвак1арав вуго.
Къо т1аде кканани гъебги х1ехьола.
Х1алай эхетизе х1адур вук1уна.

1.Орг момент

Дун ккола муг1рузул яс, муг1рул ккола нилъер бечелъи, нилъер арабги бук1инесебги. Муг1рул гъеч1они гъеч1о нилъ, нилъер мац1, г1адатал. Дун яч1ана нужехъе бищунго берцинаб муг1рузул районлдаса, Расулил , Фазул, Бакъайич1иса Ч1анк1ал Ват1ан Хунзахъ районлдаса
Дида ц1ар буго Мадина Мух1амадовна.
- Лъимал г1енекке цо биценалъухъ. Гъеб хурхараб буго муг1рузда. Гъаб бицен босиялъе г1илла ккана исанасеб сон лъазабун буго муг1рузул сонлъул.

2. Бицен

«ЦО НУХАЛЪ К1ИГОЯЛ ЩВАНИЛА ЛЪАЛАРЕБ К1УДИЯБ МЕГ1ЕРАЛДА ЦЕРЕ. БИЧ1Ч1АНИЛА ГЪАЗДА МАГ1АРДЕ РАХИНЕ ККАНИ ЖИДЕЕ ГИД Х1АЖАЛЪУЛЕВЛЪИ,. ЩВАНИЛА ГЪАЗУХЪЕ ГИД, БИЦАНИЛА ГЪЕСДА ЖИДЕРГО МУРАД. ГЪЕС АБУНИЛА:

«ЦИН НИЛЪЕЦА КЪОТТИ ГЪАБИЛА ЦОЦАЗДЕХУН АДАБ ЦІУНИЯЛЪУЛ, ДИЦА НУЖЕР ВА НУЖЕР НУЖЛУЛ АДАБ ГЪАБИЛА, НУЖЕЦА ДИР ВА ДИР МАХІЦАЛИЛ АДАБ ГЪАБИЛА.
ДИЦА ЧАНГО СОНАЛЪ ГІАДАМАЛ РАЧАНА БАТІИ-БАТІИЛ МУГІРУЗДЕ, ДИДА КІОЛА НУЖЕДА НУЖ БИХЪИЗАВИЗЕ, АММА НУЖЕЕ ГІОЛО ГАЛАБИ РАХЪИЗЕ КІОЛАРО.НИЛЪ ЦАДАХЪ РУКІИНА ДАГЪАБ МЕХАЛЪ, НУЖ МУРАДАЛДЕ ЦВЕЙГУН НИЛЪ РАТІАЛЪИЛА.
РАХИНЕ ЛЪУГЪАНИЛА ГЪАЛ МАГІАРДЕ, РУКІАНИЛА НУХДА КЪВАРИЛЪАЛАБИГИ ЗАХІМАЛЪАЛАБИГИ, ЦІИ-ЦІИЛ ХЪУЛАЛГИ. ЦОЦАЗУЛ АДАБ ЦІУНИЯЛДАЛЪУН ГЪАЛ МУРАДАЛДЕ ЦВАНІЛА ВА МЕГІЕРАЛЪУЛ ГІОГЪИРЕ РАХАНИЛА»

Лъимал дунги релълъуна биценалъулъ вугев гъав гидасда, жакъа нилъецаги нахъа тезе руго лъанлъул мугІрул, амма цоцаздехун адаб гъечІони нилъеда гъел тезе кІевезе гъечІо. Дица адаб гъабила нужерги нужер лъаялълуги, нужеца адаб гъабе дирги дир лъаялълуги.

-Сундул хІакълълул бицунев бугев гъаб биценалда.

МегІер

-Лъе гъелъиине суал?

Кинаб каламалълул бутІа гъев кколеб?

ГІаммабищ кколеб, хасабищ кколеб? Форма бате. Падеж бате

3. ЦІияб дарс

РачІаха лъимал, нилъ цадахъ магІарде рахине, кигІан захІмат букІаниги, нилъ гъенире рахина, гъенире рахине ккани, нилъеца цере ратарал тІадкъаял тІуразаризеги ккола.

-Балагъе лъимал гъаб мегІералълухъ, гъалълул берцинлъиялълухъ, борхалъиялълухъ, гучалълухъ.

-Лъалищ лъимал нужеда гъаб щиб мегІер колебали? (ГІакаро мегІер)

ГІакаро мегІер буго Хунзахъ районлда, гІасраби аниги гъев къуркъичІо лъисниги, жакъаги гъев чІухІадго балагъун буго нилъехъ.

-Гъаб мегІералълухъ ралагъидал кинаб сипат-сурат нужеда себе чІолеб?

- МегІералълул сипат себе чІезабизе кинал рагІаби нилъеца росарал?

(Борхатаб, гучаб, гІазулаб, кІудияб, гІурччинаб, къуватаб.)

-Лъе гъев рагІиялълуе суал. (кинаб?)

-Кинаб каламалълул бутІа гъев кколеб? Прилагательное

-Кинаб рагІигун цадахъ прилагательное хІалтІизабун бугев? (МегІер)

-Кинаб каламалълул бутІа гъев кколеб?(Предметияб цІар)

-МегІер абураб рагІиялълул щиб бихъизабулел ругел гъал рагІабаз? (сипат, гІаламат, роцен, форма)

-Щибха кколеб прилагательное?

Прилагательное ккола предметалълул сипат-сурат, гІаламат, роцен, форма бихъизабулел каламалълул бутІа.

- Щибха жакъа нилъер дарсил тема? (ХІалчІахъадал)

-Кин нужеда ракІалде кколеб ,нилъер дарсил мурад кинаб букІинеб

Прилагателноялги гъез жидее сипат-сурат гъабулел раг1аби рат1а гъаре.
Прилагателноял кинал каламалъул бут1аялда рухъун ругеяли хал гъабе.

Дагъистан.

Дагъистан буго гъит1инаб гъайбатаб муг1рузул улка. Гъааридал к1к1алабахъан
чвахула хехал г1орал. Рорхатал муг1рузда кванала г1иял. Гъез нилъее кьола
къарияб гъан, беэнаб х1ан, х1еренаб каас.

Х1асил: Прилагателное предметияб ц1аргун рекъон ккола жинсалъулъги цолъул
ва г1емерлъул фрмаялъулъги

**Гъале нилъ ч1ун руго
Мег1ералда гъоркъ,
Рахине х1адурлъе,
Рильлъинин цере.**

Предметияб ц1аралъул прилагателное лъугинабе
талих1-
сахлъи -
рохел-
зах1малъи-
х1инкъи –

**Рахана гъанже нилъ
Муг1рул каранде,
Дагъаб х1ухъ бахъе,
Т1адкъай т1убазе
4.Х1ухъбахъиялъул минут**

Лъимал, рач1а х1ухъ бахъ гъабизе, , рах1аталда г1одор ч1а ва ралагье
гъанире.(Видео) Унго муг1рузул гъайбатлъи, бокъанищ лъимал?
Рач1аха дарсиде руссине.

Гъал прилагателноязда цере кан, г1азу, бил, рахъ, лах1 лъун, журарал
прилагателноял лъугинаре.

Т1огъилаб-
Хъах1аб-
Ч1ег1ераб-
Баг1араб-

Х1асил: Г1уц1иялде балагъун прилагателноял к1иги бат1иял руго: г1адаталги,
жураралги.

**Щолел руго нилъ
Муг1рул т1огъире,**

Тладкъаялги т1уран ,

Церехун инин.

**Прилагательнаял рате, предложениялда жаниб кинаб
членлъун ккун бугеб**

Баг1арав чот1ахъан бакъул ч1оралгун,
Ч1ег1ерав чот1ахъан, хъат ц1ун, ц1вабигун,
К1иго гьоболвугодаим г1умруялъ
Дица иргаялда духъе рит1улел.

Х1асил: Прилагательное предложениялда жаниб определениелъун бук1уна

Муг1рул т1огъире щун,

Т1убала мурад.

Унго, т1алъиялъул

Берцинлъиго щиб

Гъал коч1ол мухъазулъ гьоркъор риччарал прилагательнаял рате ва хъвай

Гуро, гьит1инаб гьеч1о, гьудулзаби, Дагъистан,
Гъелъул борхалъиялде ваха гьедин абулъв.
Ахал т1огъода руго, т1огъал г1аздада руго,
Г1ат1идаб Каспиялда гумми лъеделел руго.

Т1адег1анаб,
Т1адег1анаб, г1агараб,
Маг1арулазул улка,
Аваданаб Дагъистан.

Гъал раг1абаца щиб бихъизабулел бугеб?

(качество)

Х1асил: Прилагательнаял рук1уна качествоялъулалги,
гьоркъоблъиялъулалги, бет1егъанлъиялъулалги

5.Дарсил х1асил

- Лъимал, щиб нилъеда жакъа дарсида лъараб?

- Прилагательное сунда абулъб?

-Прилагательнаялъул кина-кинал г1аламатал рук1унел?

6. Рокъобе х1алт1и.

Нужер сверухълъиялда бугеб мег1ералъул х1акъалъулъ сочинение хъвай,

Прилагательнаялги гьорлъе росун

7. Рефлексия

Жакъа нилъеца нахъа тана мег1ер. Сверухъ ралагъе, гъале нилъер мег1ер-бицен, гъаб мег1ер –ц1ияб дарс, гъабцояб-х1ухъбахъи, гъабин абун- дарсил т1адкъаял. Нужее бищун рек1ее г1ураб, нилъеца нахъатараб мег1ералда гьоркъ ч1а. Дун гъаб маг1арда гьоркъ ч1ела, щай гурелъулдие ц1акъ бокула дир ват1ан, дир муг1рул, дир маг1арулал. Нужее баркала, нилъеца дарс лъуг1изег1ан цоцаздехун адаб ц1унана, гъанже нухмалъулесего г1адин диеси нужгун рат1алъизе заман щвана. Къо-мех лъик1!!!